

TILLSYNS- OCH
FÖRESKRIFTSRÅDET

Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

2006-07-01

Marie Eriksson

Foto: Lissa Bjällås

Innehåll

INLEDNING	4
TILLSYNSVÄGLEDNING UPPDRAG, BEGREPP, SYFTE	5
ROLLER, ANSVAR	6
SAMMANFATTNING AV KARTLÄGGNINGEN	7
Likheter och olikheter i det centrala tillsynsvägledningsarbetet	7
Styrning	7
Syfte	8
Prioriteringsgrunder	9
Innehåll	9
Form	10
Hur tillsynsvägledningen förs ut	11
Systematik i tillsynsvägledningen	11
Koordination av tillsynsvägledningsaktiviteter	12
Identifierade samverkansområden	15
REFERENSER	16
Bilaga 1 Beskrivning av det centrala tillsynsvägledningsarbetet	18
Arbetsmiljöverket	18
Boverket	19
Fiskeriverket	20
Jordbruksverket	21
Kemikalieinspektionen	22
Livsmedelsverket	23
Läkemedelsverket	23
Naturvårdsverket	24
Räddningsverket	25
Riksantikvarieämbetet	26
Skogsstyrelsen	26
Socialstyrelsen	27
Statens strålskyddsinstitut	28
Svenska Kraftnät	28
Bilaga 2 Sammanställning över föreskrifter och central tillsynsvägledning	30
Bilaga 3 Hur tillsynsvägledningen förs ut	55

Inledning

Tillsyns- och föreskriftsrådets (TOFR:s) kansli har fått i uppdrag: "att göra en kartläggning av tvl-arbetet och planerade tvl-aktiviteter; resultatet av kartläggningen ska finnas tillgängligt som underlagsmaterial vid rådsmötet den 27-28 september" (utdrag rådsprotokollet, 2006-03-15)....dvs.

Att beskriva och ge en bild av hur de centrala tillsynsvägledande myndigheterna inom ToFR arbetar med tillsynsvägledning inom sitt ansvarsområde inom miljöbalken i nuläget. Beskrivningen ska fokusera på de delar i tillsynsvägledningen som berör stöd- och råd samt samordning, i enlighet med § 3 tillsynsförordningen. Den ska bland annat omfatta vilka tillsynsvägledningsaktiviteter som finns planerade för innevarande år, hur tillsynsvägledningen är uppbyggd och vad den innehåller, hur man arbetar och hur tillsynsvägledningen förs ut till de operativa tillsynsmyndigheterna. Resultatet ska öka kunskapen om de centrala tillsynsvägledande myndigheternas tillsynsvägledningsarbete generellt. Det ska finnas tillgängligt som underlagsmaterial för diskussion vid rådsmötet den 27-28 september, om eventuella konkreta problem och om hur tillsynsvägledningen kan bli effektivare framöver, med t.ex. bättre koordination och ökad samordning.

Kartläggningen utgår från följande frågeställningar:

- Hur arbetar de centrala myndigheterna med tillsynsvägledning inom miljöbalken?
- Vilka tillsynsvägledningsaktiviteter finns planerade för innevarande år?
- Går det att identifiera några samverkansområden eller problem mot bakgrund av beskrivningen av tillsynsvägledningsarbetet?

Tillsynsvägledning¹

Uppdrag, begrepp, syfte

Centrala myndigheter och länsstyrelser har genom miljöbalken tilldelats uppdraget att svara för tillsynsvägledning inom sina respektive ansvarsområden. Begreppet tillsynsvägledning definieras i 3 § förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken (tillsynsförordningen, TiF) och består i utvärdering, uppföljning, och samordning av den operativa tillsynen samt råd och stöd till de operativa tillsynsmyndigheterna.

I 6 § förvaltningslagen finns en allmän skyldighet för myndigheterna att hjälpa varandra inom ramen för den egna verksamheten. Bestämmelsen är subsidiär till specialregleringar som kan ställa längre gående krav. Miljöbalkens regler om tillsynsvägledning är ett exempel på sådan reglering som ger vissa myndigheter större ansvar för att stödja och samordna vissa andra myndigheter.

Utöver tillsynsförordningens bestämmelser finns viss styrning via myndigheternas instruktioner och regleringsbrev av vad myndigheterna ska arbeta mer med. Sålunda har t.ex. Naturvårdsverket fått uppdrag i regleringsbrevet 2006 att ta fram en generell treårsplan för sin tillsynsvägledning samt redovisa vilken vägledning som kommer att utvecklas 2006-2007 beträffande vattenverksamheter.

Syftet med tillsynsvägledningen är att främja, förstärka och utveckla arbetet med den operativa tillsynen. Det är härvidlag viktigt att verka för en opartisk och enhetlig rättstillämpning.

Mot bakgrund av det breda begreppet, att uppdraget inte beskrivs tydligare i miljöbalken och de tillsynsvägledande myndigheternas skiftande resurser för ändamålet uppfattas och genomförs uppdraget på olika sätt.

¹ Källor:

Folder om tillsynsvägledning;

<http://www.naturvardsverket.se/dokument/lagar/tillsyn/egenkont/pdf/tillsyn4/pdf>

Miljöbalkspropositionen Prop.1997/98:45 sid. 496

ToFR:s rapport om länsstyrelsernas tillsynsutvärdering;

http://www.tofr.info/samverkan/metodrapporten_slutversion.pdf

Roller, ansvar

Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna för den centrala tillsynsvägledningen framgår av 13 §, tillsynsförordningen (TiF). Länsstyrelsen har ett särskilt ansvar för tillsynsvägledning i länet liksom att samordna miljöbrottsbekämpningen i länet (14 § TiF). Enligt 15 § TiF ska de myndigheter som har tillsynsvägledningsansvar aktivt verka för samordning och samverkan vad gäller informationsförsörjning inom respektive ansvarsområde.

De centrala myndigheterna har ett ansvar för att tillsynen bedrivs ändamålsenligt både med avseende på lokala, regionala och nationella förhållanden. De ska stödja, samordna, följa upp och utvärdera den regionala och lokala tillsynen.

Länsstyrelsen är tillsynsvägledande myndighet på regional nivå och ska ge stöd och råd till den operativa tillsynsmyndigheten i länets kommuner samt samordna, följa upp och utvärdera den operativa tillsynen i länet. I foldern om tillsynsvägledning beskrivs innebörden med följande exempel:

- Stöd och råd ges bland annat genom telefonkontakter, i nätverk, träffar, seminarier och genom kommunbesök. Information ges t.ex. genom länsstyrelsens hemsida och med hjälp av nyhetsbrev och e-postgrupper.
- Samordning av den operativa tillsynen kan ske med gemensamma tillsyns- och informationskampanjer. Länsstyrelserna ska också arbeta för miljöbrottsamverkan mellan tillsynsmyndigheterna respektive polis och åklagare. I en stor del av landet verkar Miljösamverkansprojekt som är en form av regionala samarbetsprojekt med länsstyrelsen som medverkande.

Tillsyns- och föreskriftsrådet (ToFR) är ett samråds- och samverkansorgan för landets alla myndigheter som har ett tillsynsvägledningsansvar.

Miljösamverkan Sverige är en form för samverkan mellan landets länsstyrelser och Naturvårdsverket.

Sammanfattning av kartläggningen

Kartläggningen omfattar tillsynsvägledningsarbetet hos 14 centrala myndigheter. Det är i huvudsak en sammanställning av de uppgifter som myndigheterna själva har framfört i olika dokument samt på möten och seminarier. Myndigheterna har haft tillfälle att granska och komplettera beskrivningen. Syftet med kartläggningen är framförallt att öka kunskapen generellt men också att erhålla ett underlag för att kunna identifiera eventuella konkreta problem och för diskussion om hur tillsynsvägledningen kan bli effektivare framöver med t.ex. bättre koordination och ökad samordning. För att få fram ett sådant underlag redovisas de likheter och olikheter som går att utläsa i beskrivningarna av hur de centrala myndigheterna arbetar med tillsynsvägledning samt koordinationen av tillsynsvägledningsaktiviteter. Med hjälp av underlaget har några samverkansområden för ToFR identifierats.

En viktig utgångspunkt för sammanfattningen är ToFR:s mål för sina insatser som det beskrivs i ToFR:s inriktningsdokument 2006-2007. ”Målet är att Rådets insatser bidrar till att stärka och så långt är ändamålsenligt samordna tillsynsvägledningen i syfte att effektivisera den operativa tillsynen. Ett viktigt arbetsområde för Rådet är att identifiera om det finns områden där tillsynsvägledning ger motstridiga signaler, och i förekommande fall motverka sådana motstridigheter. För att nå målet kan Rådet verka för att en gemensam syn på begreppet tillsynsvägledning tas fram, att former och metoder för hur det centrala och regionala tillsynsvägledningsarbetet kan stärkas, verka för att fora/arenor för återkoppling kan utformas samt öka kunskap och medvetenhet om de olika aktörernas roller och ansvar i tillsynsarbetet”. (Utdrag ur ToFR:s inriktningsdokument, aktivitetsområde tillsynsvägledning). En annan viktig utgångspunkt är de operativa tillsynsmyndigheternas behov, som har framförts bland annat på de möten och seminarier om tillsynsvägledning som har hållits i ToFR:s regi under 2005 och 2006.

Likheter och olikheter i det centrala tillsynsvägledningsarbetet

Här redovisas de likheter och olikheter som går att utläsa från kartläggningen av hur de centrala myndigheterna arbetar med tillsynsvägledning. Fokus ligger på följande aspekter: styrning, syfte, prioriteringsgrunder, innehåll, form, hur tillsynsvägledningen förs ut till de operativa tillsynsmyndigheterna och systematik i tillsynsvägledningen.

Styrning

Två myndigheter uppger styrning via sina regleringsbrev och en myndighet har en egen tillsynsvägledningsplan. Styrning av den centrala tillsynsvägledningen med hjälp av regleringsbrev och egna tillsynsvägledningsplaner förekommer således i mycket liten utsträckning. På ToFR:s olika möten om tillsynsvägledning har man

framhållit möjligheterna med styrning t.ex. att det i regleringsbrev kan pekas ut vissa områden som myndigheterna i samverkan ska arbeta mer med. Även möjligheterna som ges genom att jobba med behovsutredning och tillsynsvägledningsplan har diskuterats.

Styrning kan uppfattas som en viktig faktor för att stärka och effektivisera vägledningen

Syfte

Av de 14 centrala tillsynsvägledande myndigheterna finns syftet med tillsynsvägledningen beskrivet hos tio av dessa. Hos sex av de tio myndigheterna innehåller syftet enhetlig/likvärdig rättstillämpning/tillsyn och hos fyra finns underlätta/öka effektivitet med. Hos fyra myndigheter finns påpekat den stödjande funktionen. I övrigt innehåller syftet med tillsynsvägledningen att höja kunskapen (2 st), målstyrning (1 st), samordning (1 st) och att tillsynen ska bidra till hög dammsäkerhet.

Syftet beskrivs på följande olika sätt av myndigheterna:

- enhetlig utformad inspektionsverksamhet, utnyttja kompetens, rättssäkerhet
- stödja länsstyrelser/kommuner i sitt arbete
- enhetlig rättstillämpning och samsyn
- stödja inspektörerna i deras dagliga arbete, kunskapshöjning
- effektiv och likvärdig tillsyn
- stödja kommunerna i deras operativa tillsyn, höja kompetensen, främja likvärdig tillsyn
- underlätta effektivitet och målstyrning, likvärdig lagtillämpning
- samordnad och effektiv tillsynsverksamhet
- genom stödjande verksamhet till målgrupperna öka lagstiftningens effektivitet och erhålla en enhetlig tillämpning
- tillsynen ska bidra till hög dammsäkerhet. För att uppnå detta bör den prioritera det som är viktigt ur säkerhetssynpunkt, fånga upp brister utifrån ett säkerhetsperspektiv, stimulera dammägaren till ambitiöst säkerhetsarbete och ge allmänheten möjlighet till insyn.

Samverkan om ”gemensam färdriktning” – central, regional och lokal nivå har i olika sammanhang efterfrågats av de operativa tillsynsmyndigheterna, liksom ”miljömålstänk”, och enhetliga signaler från de tillsynsvägledande myndigheterna om hur tillsynen ska bedrivas. Mot bakgrund av dessa önskemål kan det vara av intresse för de centrala myndigheterna att diskutera och söka närma sig varandras syn på syfte, prioriteringsgrunder och innehåll i tillsynsvägledningen.

Prioriteringsgrunder

Sex myndigheter av 14 har med sina prioriteringsgrunder för vilken tillsynsvägledning man genomför. Det är fem olika prioriteringsgrunder som dessa myndigheter utgår ifrån nämligen:

- riskbaserad (2 st)
- behovsstyrd
- risk- och behovsstyrd
- utifrån aktuella nyheter och förändringar i lagstiftningen (händelsestyrd?)
- hur många i målgruppen man når, behov och angelägenhetsgrad samt resurser (sammanvägning av olika faktorer).

De centrala myndigheternas prioriteringsgrunder för vilken tillsynsvägledning man genomför har kopplingar till efterfrågan hos de operativa tillsynsmyndigheternas av stöd med prioriteringar och samsyn samt bättre underlag för att kunna koppla risker till tillsyn. Därutöver efterfrågar också de operativa tillsynsmyndigheterna att de nationella projekten är prioriterade ur ett nationellt perspektiv och har god framförhållning.

Innehåll

Det huvudsakliga innehållet i de centrala myndigheternas arbete med stöd och råd till de regionala och lokala operativa tillsynsmyndigheterna samt samordning av den operativa tillsynen redovisas med följande, liknande exempel som i foldern om länsstyrelsernas tillsynsvägledning.

Stöd och råd ges bland annat genom skriftlig vägledning och kunskapsunderlag, branschexperter, seminarium, träffar, konferenser och utbildning, medföljare vid inspektioner, tillsynsbesök, nätverk samt telefon- och e-postkontakter. Det vanligaste innehållet som myndigheterna uppger när det gäller stöd och råd är: skriftlig vägledning (13 st), kunskapsunderlag (5 st), seminarium, utbildning m.m. (8 st), telefonkontakter (7 st) och e-postkontakter (6 st). Information ges i huvudsak via myndighetens webbplats men också med hjälp av t.ex. nyhetsbrev och e-postgrupper.

Samordning av den operativa tillsynen sker bland annat med: årliga konferenser/träffar med målgruppen (8 st), nätverk (4 st), nationella tillsynsprojekt (2 st), regionala tillsynsprojekt (1 st) och samverkan t.ex. gemensamma inspektioner (2 st).

Kompetens och expertis finns i olika hög grad på de centrala verken. Ett av verken uppger att det finns krav inom EU på att det ska finnas en viss kompetensnivå på verket. Naturvårdsverket administrerar ett system med branschexperter och har även en daglig juristjour. Löpande stöd och service förekommer på alla myndigheterna.

På fyra av de centrala myndigheterna finns en person som har sakansvar för tillsynsvägledningsområdet. Hos de övriga myndigheterna ligger sakansvaret på avdelnings- och enhetsnivå.

På ToFR:s olika möten om tillsynsvägledning har de operativa tillsynsmyndigheterna bland annat framfört önskemål om att de tillsynsvägläddande myndigheterna

ska definiera begrepp, utforma en guide om tillsynsvägledning, förtydliga vad tillsynsvägledning innebär och vad man som operativ tillsynsmyndighet kan förvänta sig. Länsstyrelsernas folder om tillsynsvägledning har inneburit ett förtydligande av innehållet i länsstyrelsernas tillsynsvägledning. De centrala myndigheterna skulle kunna sammanställa ett liknande dokument som förtydligar de centrala myndigheternas tillsynsvägledning.

Form

Myndigheterna har olika former för sin tillsynsvägledning. Alla de 14 centrala myndigheterna arbetar med skriftlig vägledning i någon form. Det finns skillnader när det gäller vilken målgrupp materialet riktar sig till, vad man anser resurseffektivast (t.ex. allmänna råd eller handbok), status på materialet samt huruvida remissbehandling och konsekvensanalys utförs eller inte. Följande olika former finns redovisade i kartläggningen:

- Allmänna råd (AR) finns hos 9 myndigheter. De ingår i respektive myndighets författningssamling och tas fram på samma sätt som föreskrifter. Tre myndigheter har upphävt och utmönstrat AR. Två myndigheter har inga AR.
- Handböcker finns hos 7 myndigheter.
- "Vägledningar" finns hos 7 myndigheter. Status varierar, hos en av myndigheterna liknar dessa allmänna råd.

Andra former som myndigheterna räknar som skriftlig vägledning är Råd&Tips, praxis och rättsfall, informationsblad, temablåd, faktablad, meddelandebland, rapporter, kunskapsammansamlingar, riktlinjer och cirkulär.

ToFR har tagit fram gemensamma riktlinjer för tidigt samråd mellan myndigheterna vid framtagande av skriftligt vägledningsmaterial. Dessa finns i broschyren "Samråda" på www.tofr.info ToFR administrerar också på webbplatsen det så kallade Tillsynsarkivet, som innehåller hundratals metoddokument för tillsynsarbetet.

De operativa tillsynsmyndigheternas behov och efterfrågan när det gäller tillsynsvägledning handlar i hög grad om hjälp och stöd samt kunskapsunderlag. Behoven skiljer sig mellan länsstyrelser, små och större kommuner. Från de operativa tillsynsmyndigheternas sida värdesätter man likvärdighet och kunskapshöjning och efterfrågar bland annat gällande allmänna råd, samordnad tillsynsvägledning vid regeländringar, branschexperter, rikstäckande bedömningar och nationella ställningstagande i strategiskt viktiga frågor av nationell betydelse samt kompetensutveckling i tillsynsmetodik. På ToFR:s möte tillsammans med chefsjuristerna framhölls att en viktig roll för de centrala tillsynsvägledande myndigheterna är att utveckla kompetens och att stödja (genom att visa på kunskap) länsstyrelserna och kommunerna.

Hur tillsynsvägledningen förs ut

Berör framförallt de ingångar och kanaler som de centrala myndigheterna använder för att föra ut tillsynsvägledning. Även roller och arbetsfördelningen mellan centrala och regionala tillsynsvägledande myndigheter är betydelsefullt i sammanhanget. Det sistnämnda finns inte beskrivet i kartläggningen men har diskuterats på möten och seminarier i Rådets regi.

Den centrala tillsynsvägledningen förs ut till de operativa tillsynsmyndigheterna i huvudsak via fem olika ingångar:

- central myndighet via länsstyrelser till kommuner (3 st)
- central myndighet till länsstyrelser (3 st)
- central myndighet till både länsstyrelser och kommuner (3 st)
- central myndighet till kommuner (3 st)
- central myndighet till den egna tillsynsorganisationen (2 st)

På ToFR:s möte tillsammans med chefsjuristerna förespråkades som princip ”att inom de områden som länsstyrelsen har en roll som tillsynsvägledande myndighet bör deras roll stärkas”. På samma möte framfördes även synpunkter på att de centrala myndigheternas ingång borde ske via länsstyrelserna i högre grad, att man kan satsa på att vidareutveckla länsstyrelsernas kompetens så att de i sin tur kan stödja kommunerna och att det är viktigt att inte ge motstridiga besked och att länsstyrelserna därför bör informeras även i de fall där tillsynsvägledning förs ut direkt till kommunerna.

Webbplatsen används av alla 14 myndigheterna som kanal för information och tillsynsvägledning. Bland andra kanaler som används hör årliga träffar med målgruppen (9 st), nätverk (4 st) samt e-postkontakter och telefonkontakter (10 st).

På ToFR:s möten om tillsynsvägledning har framgått att de operativa tillsynsmyndigheterna ser kanaler och tillgänglighet som betydelsefulla liksom kommunikation och återkoppling. Ett problem som tagits upp är att tillsynsvägledningen inte når ut till kommunerna och dessa uppmanar därför de tillsynsvägledande myndigheterna att vara mer aktiva. Ett område som påpekats särskilt är information och återkoppling till de operativa tillsynsmyndigheterna i samband med framtagande av EU-direktiv. Att de kommunikativa aspekterna av tillsynsvägledning är viktiga tyckte även ToFR på sitt möte tillsammans med chefsjuristerna.

Systematik i tillsynsvägledningen

Mot bakgrund av vad som redovisas när det gäller tillsynsplaneringsprocessen i Naturvårdsverkets Handbok 2001:4 om operativ tillsyn tas systematiken i tillsynsvägledningsprocessen upp i den mån det går att utläsa av kartläggningen. De olika delarna i processen är planera, genomföra, följa upp och utvärdera samt förbättra.

Systematiskt tillsynsvägledningsarbete finns sparsamt beskrivet hos myndigheterna. Hos en central myndighet finns alla de olika delarna i processen beskrivna. Det finns en tillsynsvägledningsplan. Uppföljning sker dels av hur vägledningsmaterialet uppfattas av målgrupperna dels utvärdering av tillsynsvägledningen. En annan av myndigheterna beskriver framförallt delarna med genomförande, uppfölj-

ning och utvärdering, bland annat genom tillsynsbesök hos länsstyrelserna och fördjupade uppföljningsprojekt, samt förbättring (uppföljning av tillsynsaktiviteter sammanställs på årsbasis och erfarenheter från tillsynsverksamheten sprids internt och externt). En av myndigheterna uppger att man kommer att ta fram en tillsynsvägledningsplan under 2006. Övriga myndigheter beskriver framförallt sin verksamhet med avseende på genomförande av tillsynsvägledningen.

Koordination av tillsynsvägledningsaktiviteter

Med hjälp av i dialog insamlade uppgifter om planerade tillsynsvägledningsaktiviteter 2006 (och i viss mån 2007) redovisas vilken koordination av tillsynsvägledningsaktiviteter som finns. Med begreppet koordination av tillsynsvägledningsaktiviteter menas i den här sammanställningen i vilken utsträckning tillsynsvägledningsaktiviteterna samordnas och hur de verkar vara koordinerade tidsmässigt dvs. om de förs upp som aktiviteter under samma eller näraliggande år. Redovisningen tar de centrala myndigheternas planerade tillsynsvägledningsaktiviteter som utgångspunkt och omfattar både länsstyrelsernas och Miljösamverkansprojektens planerade aktiviteter. Koordineringen när det gäller planerade tillsynsvägledningsaktiviteter från Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket och Socialstyrelsen undersöks speciellt. Jordbruksverket och Naturvårdsverket har i huvudsak länsstyrelserna som ingång för sin tillsynsvägledning medan Kemikalieinspektionen och Socialstyrelsen framförallt vänder sig till kommunerna.

Koordination med **Jordbruksverkets** planerade vägledningsaktiviteter inom jordbruket, finns hos 5 länsstyrelser och hos 2 miljösamverkansprojekt. Det rör aktiv tillsynsvägledning inom jordbruksområdet, handläggarräffar (3 st), samverkansgrupp, om jordbrukets miljöfrågor, och projekt om miljöskydd vid lantbruk (2 st). Det finns planer på samarbetsprojekt om miljöskydd vid jordbruk hos två Miljösamverkansprojekt. De planerade tillsynsvägledningsaktiviteter som inte återfinns bland Jordbruksverkets rör tillsyn av bekämpningsmedel och kemikalier i jordbruk och miljötillsyn på gårdar utan djur.

Koordination med **Kemikalieinspektionens** planerade aktiviteter när det gäller kemikalietillsyn finns hos 9 länsstyrelser och hos 2 miljösamverkansprojekt. Under 2006 driver Kemikalieinspektionen en nationell tillsynskampanj om stormarknader. Hittills har ca. 400 stormarknader över hela landet inspekterats. Länsstyrelsernas planerade aktiviteter rör bland annat handläggarräffar och projekt (1 st) och kopplas ofta till miljömålet Giftfri miljö. En kemikaliehandbok finns framtagen av en av länsstyrelserna. De planerade tillsynsvägledningsaktiviteter som inte återfinns bland Kemikalieinspektionens rör projekt om riskbedömningar av kemikalier, säkerhetsdatablad, kemikaliekartläggningar hos verksamheter, prioriterade ämnen och vattendirektivsämnen, policy för kemikaliehantering samt information om kemikalier och bekämpningsmedel på hemsidan. Båda Miljösamverkansprojekten har inplanerade projekt om utfasningsämnen.

Socialstyrelsens planerade vägledningsaktiviteter berör bland annat bassängbad, hygieniska lokaler, dricksvatten, städning och legionella. En nationell tillsynskampanj om höga ljudnivåer har genomförts och en nationell tillsynskampanj om radon i undervisningslokaler kommer att genomföras 2006/2007. Koordination finns hos 3 länsstyrelser och hos alla sju regionala miljösamverkansprojekt. Det rör bland annat projektsamarbete (10 st) varav radon (4 st), hälsoskyddsnätverk, hälsoskyddskonferens (3 st), samverkansgrupp (1 st), handläggartreffar och seminarium (2 st). De planerade tillsynsvägledningsaktiviteter som inte återfinns bland Socialstyrelsens är planerade projekt inom Miljösamverkansprojekten som berör egenkontroll inom hälsoskyddsområdet och information vid nystart av företag inom hälsoskyddsområdet.

Av de 14 centrala myndigheterna arbetar Socialstyrelsen och Kemikalieinspektionen genom nationella tillsynskampanjer.

Koordination med **Naturvårdsverkets** planerade tillsynsvägledningsaktiviteter framförallt när det gäller nya/rev föreskrifter, allmänna råd och handböcker finns enligt följande:

NYA/REV FÖRESKRIFTER:

Miljörapport – en landsomfattande utbildning i nya SMP (svenska miljörapportsportalen) under hösten 2006/2007 planeras hållas tillsammans med länsstyrelserna

Förvaltningsplan enligt VFF – går inte att utläsa någon koordination

Översyn föreskrifterna för alla nationalparker - går inte att utläsa någon koordination

El-avfall - går inte att utläsa någon koordination

NYA/REV ALLMÄNNA RÅD:

Biotopskydd - går inte att utläsa någon koordination

MKB/SMB - Koordination finns med Boverkets vägledning om tillämpningen av de nya bestämmelserna för miljöbedömning av planer och program bland annat genom sex seminarier över hela landet.

Buller från vindkraft - går inte att utläsa någon koordination

Industribuller - går inte att utläsa någon koordination

Flygplatser - går inte att utläsa någon koordination

Elavfall - går inte att utläsa någon koordination

Användning av VOC – Koordination finns hos 1 länsstyrelse och ett Miljösamverkansprojekt

Vattenverksamhet – samarbetsprojekt planeras av Miljösamverkan Sverige

Undantag kraftigt modifierade vatten enligt VFF - går inte att utläsa någon koordination

Enskilda avlopp – Koordination finns hos 3 länsstyrelser och 6 miljösamverkansprojekt. Det rör t.ex. länsgrupper och tillsynsträffar, arbetsgrupper, utbildningsdag, information och samarbetsprojekt (6 st)

Ändringar i FMH – Koordination finns hos 4 länsstyrelser och rör bland annat handläggartreffar, seminarier och att hjälpa kommunerna med klassning

NYA/REV. HANDBÖCKER:

Artskyddsförordningen - går inte att utläsa någon koordination

Tillsyn och efterbehandlingsarbete – Koordination finns hos 12 länsstyrelser genom bl.a. utbildning (Mälardalen håller en gemensam tvådagars utbildning), seminarier, projekt, handläggartreffar, samverkansgrupper, länsgrupper och tillsynsträffar. Finns även planer på samarbetsprojekt hos 3 Miljösamverkansprojekt.

Avfall och deponier - Koordination finns hos 7 länsstyrelser genom t.ex. projekt, seminarium, temadagar, samverkansgrupper, länsgrupper och tillsynsträffar

Samverkan om vattenförvaltning - går inte att utläsa någon koordination

Tillämpning av strandskyddsbestämmelserna - går inte att utläsa någon koordination.

Länsstyrelsernas planerade tillsynsvägledningsaktiviteter som inte återfinns bland Naturvårdsverkets är: vägledning inom natur- och kulturmiljö (2 st), täkter (6 st), samråd enligt 12:6 (1 st), energiprojekt (3 st), avloppsreningsverk (3 st), karaktärisering av avfall (2 st), IPPC (2 st), Oljecisterner (2 st), fordonstvätt (1 st), TIM-modellen (1 st), miljö kvalitetsnormer (2 st), PCB (1st) och kvicksilver i byggnader (1 st). **Miljösamverkansprojekt** som rör bland annat bilverkstäder, cisterner, bygg- och rivningsavfall, energi- och transportfrågor i tillsynen, fritidsbåtshamnar, fastbränsle, och vattenskyddsområden.

När det gäller övriga centrala tillsynsvägledande myndigheter finns viss koordination inom arbetet med PCB då **Arbetsmiljöverket** planerar att upphäva sina föreskrifter om PCB. **Boverkets** planerade aktiviteter kring riksintressen, miljö kvalitetsnormer, miljöbedömningar är koordinerade med Naturvårdsverkets tillsynsvägledningsaktiviteter.

Koordination hos länsstyrelserna och Miljösamverkansprojektens planerade aktiviteter med **Fiskeriverkets**, **Läkemedelsverkets** och **Svenska Kraftnäts** planer går inte att utläsa.

Identifierade samverkansområden

- Samverkan om ”gemensam färdriktning” – central, regional och lokal nivå har i olika sammanhang efterfrågats liksom ”miljömålstänk” och enhetliga signaler. Mot bakgrund av dessa önskemål kan det vara av intresse för de centrala myndigheterna att diskutera och söka närma sig varandras syn på syfte, prioriteringsgrunder och innehåll i tillsynsvägledningen.
- Hur tillsynsvägledningen förs ut till kommunerna och hur den ska nå dessa (ingångar och kanaler, roller och arbetsfördelningen mellan centrala/regionala myndigheter etc.). Ett sätt är att utgå från en modell där central vägledning stärker regional och där länsstyrelsen är ingång för de centrala myndigheterna. ToFR förespråkar principen ”att inom de områden som länsstyrelsen har en roll som tillsynsvägledande myndighet bör deras roll stärkas”.
- Konkret samordning och tidsmässig koordination av tillsynsvägledningsaktiviteter.
- Systematik och styrning av tillsynsvägledningen t.ex. möjligheterna som öppnas för att stärka och effektivisera tillsynsvägledningen med hjälp av regleringsbrev och egna tillsynsvägledningsplaner.

Referenser

- Naturvårdsverket, Modell för tillsyn styrd av miljökvalitetsmålen, TIM-projektet, Rapport 5347, 2003, ISBN 91-620-5347
- Riksrevisionen, Arbetsmiljöverkets tillsyn, RiR 2004:14
- Riksrevisionen, Regeringens styrning av Naturvårdsverket, RiR 2006:2
- Riksrevisionen, Mer kemikalier och bristande kontroll - tillsynen av tillverkare och importörer av kemiska produkter, RiR 2006:4
- Företagsekonomiska institutionen, akademien för ekonomistyrning i staten, Att styra mot effekter genom andra – en studie av Naturvårdsverket, Akadmirapport 2005:4
- ToFR, Dnr 117-5777-99, Redovisning, Inledande kartläggning av myndigheternas arbete med allmänna råd m.m., Åsa Norrman
- ToFR, Broschyr, Samråda, Form: Hönig/NV tryck: CM-gruppen, 2006-01, ToFR:s arbetsgrupp för allmänna råd
- Naturvårdsverket, Folder, Tillsynsvägledning enligt miljöbalken vad är det?
- ToFR, Webbsida på www.tofr.info, Ansvarsfördelning för central tillsynsvägledning, Olle Boström
- ToFR, Webbsida på www.tofr.info, Lista på beröringspunkter och samarbetsområden mellan myndigheterna inom miljöbalksområdet, ToFR:s arbetsgrupp för allmänna råd
- ToFR, (Pdf 2004-10-18 på ToFRs webbplats), Förekomst av strategi eller riktlinjer för metodutveckling av tillsynen – sammanställning av en enkät, Marie Eriksson
- Jur. dr. Jonas Christensen, Juridik&Miljö, delprojekt 117-2110, Operativ tillsyn – vilket ansvar har Länsstyrelsen för vägledning
- ToFR, Dnr 117-5743-03, Inventering hur Rådets myndigheter arbetar med tillsynsvägledning – underlag för diskussioner i Rådet om samarbete kring tillsynsvägledning enligt miljöbalken, Marie Eriksson
- Naturvårdsverket, Direktiv GD-projekt Naturvårdsverkets vägledning om miljöbalken 2007-2009, Peter Sörngård
- Socialstyrelsen, Tillsynsvägledning på hälsoskyddsområdet (Tillsynsplan)
- Fiskeriverkets ansvar för central tillsynsvägledning enligt miljöbalken, 2006-03-07
- Naturvårdsverket, PM 2006-03-03, Naturvårdsverkets ansvar för tillsynsvägledning
- Kemikalieinspektionens tillsynsansvar enligt miljöbalken, 2005-11-28

ToFR, Minnesanteckningar, Träff i nätverket för tillsynsvägledning (2005-04-06, Dnr 117-1717-05 – nätverkets syfte och metodprojektet; 2005-11-03, Dnr 117-5109 – Tema förbättrad tillsynsvägledning; 2006-03-28, Dnr 117-1098-06 – Tema enhetlighet i tillsyn), Marie Eriksson

ToFR, Dnr 117-4568-05, Dokumentation från ToFR:s workshop om tillsynsvägledning 2005-10-14, Marie Eriksson

ToFR, underlag till Rådets decemblemöte 2005, Hur ska Rådet gå vidare med synpunkterna från Rådets workshop och nätverksträffen om tillsynsvägledning, Marie Eriksson

ToFR, underlag till Rådets marsmöte 2006, Resultat av Rådets gruppdiskussioner dec.2005 och Förslag på konkreta aktiviteter för att stärka och samordna tillsynsvägledningen enligt miljöbalken, Marie Eriksson

ToFR, Dnr 117-1014-06, Anteckningar från möte med ToFRs beredningsgrupp, 16 februari 2006, Olle Boström

ToFR, Dnr 117-1719-06, Protokoll från ToFR möte den 15 mars 2006, Olle Boström

Miljösamverkansprojekten och tre statliga verk, Minnesanteckningar 2006-03-09,

Möte om tillsynsvägledning och samordning av kampanjer, Eva-Lott Karlsson, Miljösamverkan f, Teres Gustavsson, Tillsynsamverkan Halland

Miljösamverkansprojekten, Översikt januari 2006 över de länsvisa miljösamverkansprojekten.

ToFR, Dnr 117-2767-06, Inbjudan till tema tillsynsvägledning – möte för chefsjurister/ledamöter på Rådets myndigheter

Naturvårdsverket, verksamhetsplaner 2006 för R, M och N-avdelningen

Socialstyrelsen, Lägesbeskrivning, artikelnr.2004-131-27, Utvärdering av Socialstyrelsens tillsynsvägledning inom hälsoskyddsområdet

Socialstyrelsen, Lägesbeskrivning, artikelnr.2005-131-38, Uppföljning av operativ tillsyn inom hälsoskyddsområdet under 2004, Västerbottens-, Östergötlands- och Blekinge län

Skogsstyrelsen, Dnr 267/03 4.40, 2003-03-10, Vägledning för tillsyn av biotopskyddsområden

OECD-rapport

IMPEL, Impel review initiative (IRI), Review of the County Administrative Board of Stockholm and the Environment and Public health Committee of the Municipality of Södertälje, Sweden, 7-11 march 2005

Bilaga 1

Beskrivning av det centrala tillsynsvägledningsarbetet

I följande text beskrivs bland annat hur tillsynsvägledningen inom miljöbalken är upplagd, syfte, prioriteringsgrunder, vad den innehåller, form och hur tillsynsvägledningen förs ut till de operativa tillsynsmyndigheterna.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket är central förvaltningsmyndighet för arbetsmiljö- och arbetstidsfrågor, utom i fråga om fartygsarbete. Arbetsmiljöverket skall särskilt ha tillsyn över efterlevnaden av miljölagstiftningen i den utsträckning som anges i förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, meddela föreskrifter och allmänna råd med stöd av arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftningen samt, i den utsträckning som följer av förordningen (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer och förordningen (2000:338) om biocidprodukter, enligt miljöbalken (ur instruktionen).

Mål för verksamhetsgrenarna regler och tillsyn (ur regleringsbrevet 2006):

- Tydliga och lättillgängliga regler och standarder som effektivt medverkar till att skapa sunda, säkra och utvecklande arbetsmiljöer.
- Att genom en enhetlig utformad inspektionsverksamhet och marknadskontroll, särskilt inriktad på de områden där riskerna för ohälsa och olycksfall är som störst, och genom samverkan med andra myndigheter stimulera utarbetande av rutiner på arbetsställena som medverkar till ett systematiskt förebyggande arbetsmiljöarbete, uppdaga brister i arbetsmiljön, ställa krav på förbättringar och därmed skapa en norm för efterlevnaden av arbetsmiljölagen samt förhindra att farliga produkter släpps på marknaden och tas i bruk i arbetslivet.

Enheten för kemi och mikrobiologi inom avdelningen för central tillsyn har ansvar för såväl tillsynsvägledning som operativ tillsyn vad gäller innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer. Avdelningen för arbetsmiljöinspektion har ansvar för såväl tillsynsvägledning som operativ tillsyn vad avser tillstånd för användning av bekämpningsmedel i behörighetsklass 1 ASS. Tillsynsvägledningen har utarbetats av avdelningens stab vid verkets huvudkontor i samverkan med enheten för kemi och mikrobiologi. Den operativa tillsynen utövas av avdelningens tio distrikt. Tillsynsvägledning riktar sig enbart till organisatoriska enheter och medarbetare inom den egna myndigheten.

Via arbetsmiljöverkets webbplats förs mycket av informationen ut. Där finns bland annat en plan över pågående föreskriftsarbete, upphävda föreskrifter samt författ-

ningssamlingen AFS. Här finns också information om inspektioner, statistik, temasidor med fördjupad information om olika ämnesområden, branscher och yrkesgrupper, publikationer, blanketter och checklistor, domar och rättsfall samt frågor och svar.

Boverket

Boverket är central förvaltningsmyndighet för frågor om byggd miljö och hushållning med mark- och vattenområden, för fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelsen och för boendefrågor. Boverket fördelar frågorna på tre divisioner: Samhällsbyggnadsdivisionen, Husbyggnadsdivisionen och Hållbarhetsrådet.

Boverket ska inom sina ansvarsområden främja en hållbar utveckling. Boverket har ett samlat ansvar, sektorsansvar, för miljöfrågor med anknytning till verkets verksamhetsområde och ska meddela föreskrifter, ha uppsikt och tillsyn samt handlägga förvaltningsärenden i enlighet med lag eller förordning, informera om nya eller ändrade regler, följa tillämpningen av lagar och förordningar, utvärdera effekterna av tillämpningen och lämna förslag till regeringen om de åtgärder som behövs för att syftet med reglerna ska nås samt bygga upp och sprida kunskap om sektorns miljöpåverkan och dess utveckling. Boverket har, i enlighet med TiF, centralt tillsynsvägledningsansvar i samband med kap. 14 MB men har för närvarande valt att inte utnyttja sin föreskriftsrätt om märkning m.m. av byggprodukter som har betydelse för inomhusmiljön. Syfte med tillsynsvägledningen är att stödja länsstyrelsen/kommunen i sitt arbete. Boverket har uppsikten (systemöverblick) över hushållningen med de mark- och vattenområden som omfattas av bestämmelserna i 4 kap. MB. Boverket ska även verka för samordning av de statliga myndigheternas arbete med underlag för tillämpningen av 3 och 4 kap. samt 6 kap. 19-21 §§ MB och plan- och bygglagen (1987:10) samt tillhandahålla underlag för tillämpningen av 5 kap. MB (ur instruktionen). Det finns inga speciella prioriteringsgrunder för vilken vägledning som ges utan prioriteringarna brukar ge sig naturligt med anledning av aktuella nyheter och förändringar i lagstiftningen.

Boverket tar framförallt fram fakta- och kunskapsunderlag s.k. vägledningar när det gäller tillämpningen av miljöbalken i förhållande till plan- och bygglagen. Allmänna råd ges ut till plan- och bygglagen. Underlag för tillämpningen av kapitlen 3-6 MB går att få tag på via Boverkets webbplats och riktar sig framförallt till planeringsansvariga på kommunerna. För närvarande har man arbetat med strategiska miljöbedömningar tillsammans med Naturvårdsverket samt Sveriges Kommuner och Landsting. Seminarier har hållits i ämnet och Boverket har publicerat vägledning t.ex. via publikationen "Miljöbedömningar för planer enligt plan- och bygglagen - en vägledning" och de tre informationsbladen om tillämpningen av de nya bestämmelserna för miljöbedömning av planer och program, Boverket informerar 2004:3, 2005:1 och 2005:4. Annat vägledningsmaterial på webbplatsen är t.ex. Handboken "Planering och prövning av vindkraftsanläggningar" som har utarbetats i samråd med Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet och rapporten "Miljökvalitetsnormer i fysisk planering en orientering för

handläggare” som diskuterar om att uppfylla miljöbalkens bestämmelser om miljö-kvalitetsnormer (MKN) vid tillämpningar av plan- och bygglagen.

På Boverkets webbplats finns också annat underlag t.ex. informationsbroschyren ”Rivning av farligt avfall ansvar och regler”, Miljöarkivet som är ett arkiv med rapporter om miljömålsarbete, VindGIS, en Internetbaserad tjänst till stöd för planering av vindkraftsanläggningar samt information om riskerna med radon samt om de möjligheter som finns att få bidrag till sanering. Vägledningen förs även ut via plan- och byggdagarna, F&Q på webbplatsen samt via mail och nyhetsbrev.

Fiskeriverket

Fiskeriverket är den centrala myndigheten för fiske och fiskevård i Sverige och skall arbeta för en ansvarsfull hushållning med fiskresurserna inom ramen för riksdagens beslutade miljö kvalitetsmål. Fiskeriverket har ett övergripande ansvar för tillsynsvägledning vad gäller miljöbalkens tillämpning i frågor som rör fiske och vattenbruk med undantag för 14 kap. MB. Fiskeriverket har både centralt tillsynsvägledningsansvar och är operativ tillsynsmyndighet enligt 13 kap. avseende genetiskt modifierade vattenlevande organismer. Enligt 3 kap. 5 § MB utser Fiskeriverket områden av riksintresse för yrkesfisket. Dessutom ansvarar verket för att fritidsfisket beaktas när det gäller riksintressen för friluftsliv och att bevaka fiskerintressena vid tillståndsprövning. Det är ett obligatorium att remittera ärenden avseende prövning av vattenverksamhet till Fiskeriverket. I fråga om områdesskydd har verket ansvar för att med stöd av fiskerilagstiftningen skydda i första hand fisk men även i viss mån naturen i övrigt mot verksamhet inom fiske- och vattenbruk. Det råder parallellitet mellan fiskelagen och miljöbalken och en viktig uppgift är att se till sambanden och hur lagstiftningarna ska samverka. Fiskeriverket har noterat gränsdragningsproblematik mellan de båda lagstiftningarna. Samarbete förekommer bland annat mellan Fiskeriverket och länsstyrelser när det gäller Natura 2000-områden. Problematiken återfinns även hos länsstyrelsen där ofta fiskefrågor och miljö hör hemma på olika enheter inom länsstyrelseorganisationen.

Fiskeriverket har tre utredningskontor som arbetar med myndighetsuppgifter och utredningar ibland annat ärenden enligt miljöbalken. Arbetet med tillsynsvägledning och andra miljöbalksrelaterade frågor bedrivs främst vid avdelningen för resursförvaltning. Målgrupper är länsstyrelser, kommuner och allmänhet. Tillsynsvägledningen syftar främst till att åstadkomma en enhetlig rättstillämpning och samsyn i sådana frågor som berör fiskets område. Fiskeriverket har ett nära samarbete med länsstyrelsernas fiskerikonsulenter i frågor som berör fiske och vattenbruk. Tillsynsvägledningen sker genom råd och stöd vid fortlöpande kontakter i det dagliga arbetet samt vid seminarier och konferenser. Bland annat anordnas en årlig länsstyrelsekonferens. När det gäller skriftlig vägledning så finns författningssamlingen FIFS med PM för vägledning. Fiskeriverket utformar föreskrifter men inga nya allmänna råd eller handböcker. Verket har också utmönstrat de flesta allmänna råd till förmån för handledningar som kan ges ett vidare innehåll. Det

sker även en kontinuerlig utveckling av webbinformationen eftersom detta visat sig vara ett effektivt sätt att nå ut till olika intressenter.

Jordbruksverket

Jordbruksverket är regeringens expertmyndighet på det jordbruks- och livsmedelspolitiska området och har ett samlat sektorsansvar för jordbruk, trädgård och rennäring. Det innebär bland annat att verket följer, analyserar och håller regeringen informerad om utvecklingen inom näringarna samt verkställer de politiska besluten inom verksamhetsområdet. Jordbruksverket är även chefsmyndighet för landets distriktsveterinärer och samverkansansvarig myndighet enligt krisberedskapsförordningen. Verksamhetsområdena omfattar djur- och folkhälsa, jordbruk, miljö- och lantbygdsåtgärder och rennäringen. Jordbruksverket har ett övergripande tillsynsvägledningsansvar för frågor som rör verksamheter inom jordbruks- och trädgårdsområdet eller som rör djurhållande verksamhet. Ansvarsområden inom miljöbalken är miljöhänsyn i jordbruket, reglering av växtnäringens förluster, miljöfarlig verksamhet inom jordbruks- och trädgårdsområdet, kunskapskrav och tillstånd att använda bekämpningsmedel, retursystem för plastflaskor och metallburkar, avfall vid veterinärkliniker, samt genetiskt modifierade växter, djur och foder. Det finns tydliga kopplingar till miljömålsarbetet i de delar som Jordbruksverket har vägledning om.

Ett nytt område med koppling till vägledningsansvaret har tillkommit i och med det nya gårdsstödet till jordbrukare. Kontrollen av gårdsstödet så kallade tvärvillkor bygger på den ordinarie tillsynen bland annat inom vissa delar av miljöbalkslagstiftningen.

Den organisatoriska uppdelningen av Jordbruksverkets ansvar för tillsynsvägledning enligt miljöbalken ser ut på följande sätt: Miljöenheten ansvarar för natur- och kulturhänsyn i jordbruket, 12 kap. 7-10 §§, förordning 1998:915; Växtnäringsenheten ansvarar för miljöfarliga verksamheter (växthus, jordbruk med djurhållning) och miljöhänsyn i jordbruket, 9 kap. och 12 kap.10 § förordningarna 1998:915 och 1998:899; Växtskyddsenheten ansvarar för kunskapskrav och tillstånd för att få använda vissa bekämpningsmedel m.m. 14 kap, förordning 1998:947. Länsstyrelserna har ansvaret för att utbilda bekämpningsmedelsanvändarna. När det gäller ansvaret för tillsynsvägledning för tillsyn av bekämpningsmedelsanvändning i yttre miljö ligger det inte på Jordbruksverket utan på Naturvårdsverket. Detta ansvar har från och med den 1 januari 2006 övergått till Naturvårdsverket från Kemikalieinspektionen. För vissa frågor om genetiskt modifierade växter, djur och foder enligt 13 kap. ansvarar Växtodlingsenheten, Avels- och djurhållningsenheten samt Foderkvalitetssenheten för respektive områden. Totalt är ca. en årstidstjänst avsatt för tillsynsvägledning. För särskild juridisk vägledning inom miljöbalksområdet ansvarar framförallt avdelningsjuristen på Växtavdelningen.

Jordbruksverket har efter det att miljöbalken trädde i kraft i första hand prioriterat att arbeta för att de delar av balken och förordningarna samt verkets föreskrifter

som är otydliga och oklara ska rättas till. I andra hand kompletteras reglerna med allmänna råd och målgruppen för dessa är kommuner, länsstyrelser, lantbruksrådgivare och verksamhetsutövare. Målgruppen skiftar lite utifrån de olika ansvarsområdena. Verket har beslutat att allmänna råd ingår i föreskrifterna och ges ut i författningssamlingen SJVFS. Till att börja med har man koncentrerat sig på uppdatering av tillsynsvägledningsmaterialet när det gäller miljöhänsyn i jordbruket.

Det övergripande ansvaret för jordbruk och djurhållning är ett brett område som kräver god samordning bland annat centralt. Mest resurser läggs ned på stöd och råd som i huvudsak är riktat till verksamhetsutövarna men som är till nytta även för de operativa tillsynsmyndigheterna. Verket svarar på löpande telefonförfrågningar från länsstyrelser, kommuner och verksamhetsutövare. På Jordbruksverkets webbplats finns förutom författningssamlingen SJVFS bland annat en webbsida med vägledningar kring bland annat retursystemet för plastflaskor och tvärvillkoren, samlad information om bekämpningsmedelsanvändning, information om markavvattning och dagvatten, blanketter, frågor och svar samt rättsfall och uppgifter om kurser och utbildning. Jordbruksverket har inte arbetat så mycket i övrigt med sina kanaler för att föra ut tillsynsvägledningsmaterial. Verket har hållit tillsynsvägledningsdagar för diskussion om vägledning för tillsyn av jordbruk vid några tillfällen. Vid dessa möten har länsstyrelserna och andra berörda centrala verk deltagit. Medarbetare från verket deltar ett par gånger per år i möten med handläggare från länsstyrelserna som prövar miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. MB.

Kemikalieinspektionen

Kemikalieområdet är uppdelat så att Kemikalieinspektionen ansvarar för den centrala tillsynsvägledningen när det gäller utsläppande på marknaden av kemiska produkter och varor samt för allmänhetens hantering av dessa, Arbetsmiljöverket för kemikalier i arbetsmiljön och Naturvårdsverket för kemikalier i den yttre miljön. Enheten för inspektion & vägledning på avdelningen Riskbegränsning inom Kemikalieinspektionen ansvarar för tillsynsvägledningen. Målgrupper är miljöhandläggare i kommunerna och på länsstyrelserna. Ca. ett personår används för tillsynsvägledning. Kemikalieinspektionen ansvarar för central tillsynsvägledning när det gäller 13 kap. och 14 kap. När det gäller kemikalier i varor så finns detta dåligt reglerat i lagstiftningen. Viktiga utgångspunkter för kemikalietillsynen är den harmoniserade lagstiftningen, fria rörligheten av varor och tjänster (likabehandling av företag) samt hög kompetens när det gäller kemi, toxikologi och kemikalietillsyn. Syfte med tillsynsvägledningen är att stödja inspektörerna i deras dagliga arbete med kemikalietillsyn. Det råder stor kunskapsbrist om kemikalielagstiftningen och ett viktigt mål med tillsynsvägledningen är att höja kunskapen men också att öka förståelsen för att arbeta med harmoniserad lagstiftning. Tillsynsvägledning riktas både till länsstyrelser (gifttillstånd) och kommuner. Flera faktorer spelar in vid prioritering av vägledningsinsatser, bl.a. hur många personer ur målgruppen man når, hur angelägen kommunerna/länsstyrelserna själva respektive Kemikalieinspektionen anser att insatsen är, resurser m.m. Kemikalieinspektionens tillsynsvägledning bygger på samt är helt beroende av att kemikalieinspektionens

inspektörer själva bedriver tillsyn och får erfarenheter från denna. Det operativa tillsynsansvaret fördelas så att Kemikalieinspektionen utövar tillsyn gentemot primärleverantörerna (som ofta utmynnar i internationella ärenden) och kommunerna resterande led.

Konkret består tillsynsvägledningen av författningarna i KIFS och EG förordningar - allmänna råd är i princip utmönstrade och samtliga allmänna råd upphävda, handledningsserien Råd & Tips, faktablad, särskilda insatser t.ex. broschyrer, webbplatsen med särskild ingång för inspektörer, utbildning (5 p kurs i kemikalietillsyn), årlig länsstyrelsekonferens, seminarier och utbildningsdagar, tillsynsvägledning i samband med regionala och nationella projekt, medföljare vid inspektioner samt frågor och svar via telefon och e-post.

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket har bland annat till uppgift att leda och samordna livsmedelstillsynen i landet. Tillsynsvägledning är ett viktigt redskap för att sträva efter en effektiv och likvärdig tillsyn. Uppgiften rymmer en rad olika aktiviteter, däribland att skriva vägledningar (allmänna råd är utmönstrade). Vägledningar är viktiga för att förmedla kunskap ut i tillsynsorganisationen. Livsmedelsverket har uppmärksammat att behovet av vägledning ökar bland annat beroende av den ökade harmoniseringen i lagstiftningen. Primär målgrupp för tillsynsvägledningen är personal inom livsmedelstillsynen på kommunerna men även tillsynspersonal på regional eller central nivå. Då vägledningarna finns tillgängliga på verkets webbplats kan också t.ex. företag använda sig av dessa. Livsmedelsverket har centralt ansvar för tillsynsvägledning inom två områden i miljöbalken dels genom kap. 13 när det gäller genmodifierade organismer, dels genom kap. 14 om material i kontakt med livsmedel. Det operativa tillsynsansvaret fördelas så att Livsmedelsverket utövar tillsyn gentemot producenter av förpackningar och kommunerna över användarna.

Vägledningsmaterial rörande GMO med såväl information om regler som stöd vid inspektion finns tillgängligt på Livsmedelsverkets webbplats. Även vägledning till reglerna om material i kontakt med livsmedel finns tillgängligt på webbplatsen. Det finns en egen ingång på webben för inspektörer och tillsynsvägledning sker också via e-post kontakter och tidningen Livstecknet.

Ovanstående vägledningar sorterar under Enheten för kommunstöd som är en del av Tillsynsavdelningen. Denna enhet har även ett övergripande ansvar för vägledning men olika enheter författar olika vägledningar beroende på sakområde.

Läkemedelsverket

Läkemedelsverket har det centrala ansvaret för tillsynsvägledning när det gäller läkemedel som är GMO, kap.13 MB, försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel samt kosmetiska och hygieniska produkter (KoH), kap.14 MB. Tillsynsvägledning sker för närvarande endast inom området KoH och hanteras av Enheten för Kosmetiska och hygieniska produkter. En person har tillsynsvägled-

ning som en av sina huvuduppgifter och lägger ned ca. 0,5 personår på detta. Målgrupp är främst den kommunala operativa tillsynsmyndigheten, som har operativ tillsyn, (av i första hand detaljisterna), jämsides med Läkemedelsverket.

Strategin är att bedriva behovsanpassad tillsynsvägledning genom ”punktinsatser på förekommen anledning” dvs. styrt av kommunernas behov. Syftet är att stödja kommunerna i deras operativa tillsyn av KoH produkter, att höja kompetensen med avseende på hälsorisker och miljöeffekter samt regelverket och att främja likvärdig tillsyn. Stödet består främst av information om reglerna, utdrag från produktregister, tillhandahållande av fakta och vetenskaplig dokumentation inom KoH-området, förslag på operativ tillsynsverksamhet och rådgivning om tillsynsåtgärder vid upptäckta avvikelser. Läkemedelsverket kan åta sig, vid kommunala eller länsvisa tillsynsprojekt, att under projektets gång ge kontinuerlig och snabb tillsynsvägledning till projektledning och projektdeltagare.

Kanalerna för tillsynsvägledning är via föreläsningar, seminarier, telefon eller e-post. På Läkemedelsverkets webbplats (www.lakemedelsverket.se) finns författningsregistret samt generell information om KoH-tillsyn och tillsynstips samlad under ”Hälso- och sjukvård/Tillsyn&uppföljning”. Ibland används även brevutskick.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets centrala ansvar för tillsynsvägledning omfattar hela miljöbalken minus de delar som övriga centrala myndigheter har tillsynsvägledningsansvar för. Målgrupper är länsstyrelser, kommunala miljönämnder, Generalläkaren, Sjöfartsverket samt Tullverket och Kustbevakningen. Ansvarsområdet är brett och rymmer bland annat generella frågor om tillämpning av miljöbalken, tillsyn, metoder, vattenverksamhet, skyddade områden, vissa kemikaliefrågor, efterbehandling av förorenad mark, avfall och miljöfarlig verksamhet. Inom Naturvårdsverket svarar Tillsynsenheten för generella frågor kring tillsynsvägledning i vilket det ingår att samordna, skapa och sprida policies, bidra till metodutveckling och entydiga synsätt och riktlinjer. Enheten för miljöjuridik svarar för rättsliga frågor i tillsynsvägledningen. Övriga sakenheter svarar för tillsynsvägledning inom respektive sakområde baserad på gällande policy och riktlinjer.

Strategin är att prioritera samverkan med statliga myndigheter, främst länsstyrelserna för gemensamt nyttjande av statliga tillsynsvägledningsresurser. Syfte med tillsynsvägledningen är att underlätta effektivitet och målstyrning i tillsynen och att åstadkomma en likvärdig lagtillämpning. Det finns inga dokumenterade prioriteringsgrunder för vilken tillsynsvägledning som ges men under 2006 pågår framtagande av en tillsynsvägledningsplan. Tillsynsvägledningen innehåller tekniskt, naturvetenskapligt och juridiskt råd och stöd, lite uppföljning och utvärdering och viss så kallad hjälp till självhjälp t.ex. via nätverk, när det gäller metoder och verktyg.

Förutom allmänna råd i författningssamlingen NFS finns vägledning i form av handböcker, informations- och faktablad, nyhetsbrevet Tillsynsnytt, branschexperter och information på webbplatsen. Muntlig vägledning ges genom seminarier, kurser, konferenser och telefonservice. Verket samverkar även med näringslivets organisationer som ibland ger ut egen vägledning till sina medlemmar.

Samordningen mellan myndigheterna sker framförallt genom nätverk såsom Miljösamverkan Sverige och Tillsyns- och föreskriftsrådet (ToFR). Principerna för Naturvårdsverkets samordning är brukarperspektiv, synergieffekter, samsyn och uppdrag. Naturvårdsverkets kanal för att föra ut tillsynsvägledning är att framförallt genom webbplatsen och det personliga mötet med målgrupperna. Genom dessa kanaler fångas även en del behov av tillsynsvägledning upp.

Räddningsverket

Räddningsverket är en statlig myndighet som bland annat genom förebyggande åtgärder arbetar för att minska antalet olyckor och skapa ett säkrare samhälle. Tillsynsverksamheten inom Räddningsverket omfattar verkets tillsynsuppgifter som består av både operativ tillsyn och tillsynsvägledning inom fem olika områden. Tillsynsverksamheten ska genom att den är samordnad och effektiv stödja samhällets säkerhetsarbete och bidra till att olyckor förebyggs samt att hanteringen av de olyckor som inträffar sker på ett sätt som innebär att skadorna minimeras. Räddningsverket har sedan 1999-07-01 ett centralt ansvar för tillsynsvägledning beträffande frågor om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap 6 § miljöbalken (farliga ämnen) i de fall frågorna regleras genom lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ("Sevesolagen") och förordningen 1999:382 senast ändrad 2005:352) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Tillsynsvägledningen innehåller bland annat tillsynsbesök hos länsstyrelserna, fördjupade uppföljningsprojekt, webbinformation, direktstöd via mail etc., samverkan och kompetensutveckling. Uppföljning av tillsynsaktiviteter sammanställs på årsbasis och erfarenheter från tillsynsverksamheten sprids internt och externt.

Räddningsverket har ett centralt ansvar för tillsynsvägledning också för frågor om produkters och varors brandfarliga, oxiderande och explosiva egenskaper såvitt avser de bestämmelser i 14 kap. miljöbalken som rör tillverkning, införsel, utförsel eller annat utsläppande på marknaden av kemiska produkter och varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt. Räddningsverket utvecklar för närvarande den nya tillsynsvägledningssuppgiften om kemikalier.

Räddningsverkets tillsynsvägledning riktar sig till länsstyrelser, kommuner och lokala polismyndigheter i deras tillsyn på regional och lokal nivå. En viktig del är kompetensutvecklingen i form av tillsynskonferenser och temadagar.

På Räddningsverkets webbplats finns författningssamlingen SRVFS/SÅIFS. Här finns bland annat också en ingång till en myndighetsgemensam vägledning om

Seveso II-direktivet. Den har tagits fram i samarbete mellan Arbetsmiljöverket, Naturvårdsverket, Räddningsverket och f.d. Sprängämnesinspektionen, som numera ingår som en enhet inom Räddningsverket (Enheten för Brandfarliga och explosiva varor). Vägledningen handlar om svenska regler för säkerheten mot allvarliga kemikalieolyckor i industrianläggningar och liknande. En webbsida finns med minnesanteckningar från tillsynsbesök och konferenser samt med rapporter och övriga sammanställningar av tillsynsverksamheten. Direktstöd ges via mail etc. samt information på webben.

Riksantikvarieämbetet

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har ett centralt ansvar för tillsynsvägledning när det gäller kulturresevat, kap.7 MB. Det är kulturmiljöavdelningen som ansvarar för tillsynsvägledningen. Tillsynsvägledningen riktas gentemot länsstyrelserna. Eftersom kulturresevat är nytt i och med miljöbalken befinner sig tillsynsvägledningen i en inledningsfas där både roll och innehåll utvecklas.

Tillsynsvägledningsarbetet omfattar tre delar. Den första delen rör metodutveckling samt råd, riktlinjer, information och dialog inom det regionala arbetet med kulturresevat. Målgruppen är främst kulturresevatshandläggare vid länsstyrelserna även om fler kommuner nu har kommit till. Vägledning i form av en handbok för bildande, förvaltning och utveckling av kulturresevat har tagits fram i elektronisk form. Ett nätverk mellan representanter från länsstyrelserna, läns museerna och Riksantikvarieämbetet har byggts upp. Den andra delen gäller samordning/styrning avseende kulturresevatens urval och inriktning på riksnivå. Samordning på central nivå med naturvårdssektorn sker främst genom samarbete med Naturvårdsverket t.ex. genom utarbetande av gemensamma allmänna råd för kulturresevat och kulturresevat. Den tredje delen är uppföljning och utvärdering avseende det regionala arbetet med kulturresevat. Målgrupper är dels regeringen dels allmänheten. Riksantikvarieämbetet arbetar för närvarande på ett program och metoder för uppföljning.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen är precis omorganiserad till en myndighet och har inte utrett färdigt än hur ansvaret för tillsynsvägledning påverkas. Tidigare riktade sig tillsynsvägledningen gentemot skogsvårdsstyrelserna genom årligen återkommande konferenser, skriftlig information i form av cirkulär (tjänsteföreskrifter, information och riktlinjer eller policy) samt genom stöd i enskilda fall per telefon eller i form av besök. Skogsstyrelsen har det centrala ansvaret för tillsynsvägledning om Natura 2000 och biotopskydd inom områden som omfattas av skogsvårdslagen, kap. 7 MB, anmälan om samråd, kap.12 MB och genetiskt modifierade organismer (GMO), kap.13 MB.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för verksamhet som rör socialtjänst, hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet, tandvård, hälsoskydd, smittskydd, stöd och service till vissa funktionshindrade samt frågor om alkohol och missbruksmedel. Socialstyrelsen ansvarar för normering och tillsynsvägledning inom hälsoskyddsområdet och är ett nationellt expertorgan för frågor som rör hälsoskydd och miljömedicin. De centrala ansvaret för tillsynsvägledning omfattar hälsoskydd i bostäder, lokaler m.m. samt smittskyddsfrågor och övriga hälsoskyddsfrågor av hygienisk och medicinsk karaktär, 9 kap. MB; tillstånd att använda vissa bekämpningsmedel mot ohyra och skadedjur, förordningen 1998:947 om bekämpningsmedel och förordningen 2000:338 om biocidprodukter, 14 kap. MB samt hantering av smittfarligt avfall, 15 kap. MB.

Enheten för hälsoskydd ansvarar för tillsynsvägledningen inom hälsoskyddsområdet och har nio anställda. Syftet med tillsynsvägledningen är att genom stödjande verksamhet riktad till målgrupperna öka lagstiftningens effektivitet och erhålla en enhetlig tillämpning av densamma. Målgrupp är framförallt kommunerna, men även länsstyrelser och landsting. Principer för Socialstyrelsens tillsynsvägledning är aktivitet, tillgänglighet och tydlighet. Innebörden i dessa principer är bland annat att man för att kunna vägleda behöver vara aktiv, konkret och beredd på konsekvenser, att vara tillgänglig betyder att svara, ge råd och lyssna på behov och tydlighet innebär att Socialstyrelsen är tydlig med vad man tycker och vilka tolkningar som görs inom olika områden.

Socialstyrelsen tar fram föreskrifter och allmänna råd (SOSFS) samt reviderar befintliga normer vid behov. Föreskriftsrätt finns i frågor som gäller behörighetskrav för användning av vissa bekämpningsmedel, smittförande avfall från hälso- och sjukvården samt i frågor om verksamhetsutövarens egenkontroll. Målet är att ha den normering som behövs för att undvika att olägenheter för människors hälsa ska uppstå. Normeringsarbetet har hög prioritet. I övrigt har tillsynsvägledning medelhög prioritet. Vad som ska göras styrs utifrån risk- och behovssynpunkt. Författningssamlingen och handböcker, kunskapssammanställningar, riskbedömningar och annan vägledande information som tas fram publiceras även på Socialstyrelsens webbplats. Målet är att de operativa tillsynsmyndigheterna ska ha tillgång till det tekniska och juridiska underlag som behövs för att de ska kunna bedriva sin tillsyn. Uppföljning sker av hur vägledningsmaterialet uppfattas av målgrupperna. Tillsynsvägledningen sker även genom så kallad gruppinriktad information, i form av kommunträffar, länsstyrelseträffar, miljömedicinska möten, seminarier, kurser om aktuella ämnen och information via e-postnytt (ca. 800 deltagare) samt rådgivning (ca. 50 samtal per vecka och runt 400 ärenden per år). Ett nationellt tillsynsprojekt genomförs varje år. En miljöhälsorapport tas fram vart fjärde år. Den ger aktuella översikter av miljörelaterade riskfaktorer och syftar bland annat till att ge underlag för prioriteringar och beslut inom området miljö och hälsa. Utvärdering av tillsynsvägledningen gjordes senast 2004.

Statens strålskyddsinstitut

Statens strålskyddsinstitut, SSI, är en central tillsynsmyndighet inom strålskyddsområdet. Myndigheten ska verka för ett gott strålskydd för människan och miljön (arbetstagare, patienter, allmänheten, djurliv, växter och miljön i övrigt), nu och i framtiden. Detta innebär att SSI bl.a. ska: utöva tillsyn över efterlevnaden av strålskyddslagen, ansvara för riskbedömningar och för riskhantering, rekommendera och ange aktivitets- och dosgränser, ha ett samordnande ansvar för målinriktad forskning och följa upp den internationella utvecklingen, verka för utveckling och standardisering av mätteknik och mätmetoder samt ha övergripande och slutligt ansvar för att olika strålskyddsintressen tillvaratas.

Som tillsynsmyndighet enligt strålskyddslagen har SSI operativt tillsynsansvar för all verksamhet med strålning. SSI kan i viss utsträckning efter frivilligt åtagande av en kommun delegera tillsynsansvaret till en sådan. Det förekommer bara i fråga om solarier i viss utsträckning. I sådana fall har SSI enligt förarbetena en tillsynsvägläggande roll.

I detta sammanhang kan nämnas att SSI sannolikt med stöd av strålskyddslagstiftningen från och med årsskiftet 2006/07 kommer att utöva tillsynsvägledning av samtliga kommunala miljö- och hälsoskyddsnämnder när det gäller tillsynen av solarier. Detta beror på att regeringen sannolikt inom kort kommer att föreskriva i strålskyddsförordningen att alla kommuner ska utöva sådan tillsyn.

Från och med den 1 juli 2006 har SSI fått mandat att verka som tillsynsvägläggande myndighet enligt miljöbalken i de fall frågorna också regleras enligt strålskyddslagen. Miljöbalken omfattar även strålskyddsfrågor vilket innebär att balkmyndigheter med ansvar för tillsyn över miljöfarlig verksamhet redan idag är skyldiga att kontrollera eventuella strålskyddsfrågor.

Under hösten 2006 avser SSI att påbörja arbete med att utveckla sin nya roll som tillsynsvägläggande myndighet enligt miljöbalken. Initialt kommer en översyn att göras över möjliga tillsynsområden där andra balkmyndigheter skulle kunna utöva tillsyn. Därefter får myndigheten ta ställning till hur arbetet med stöd och råd, samordning och i övrigt vilka tillsynsvägläggningsaktiviteter som lämpligen bör genomföras.

Svenska Kraftnät

Affärsverket Svenska Kraftnät ska enligt sin instruktion främja dammsäkerheten i landet och har centralt ansvar för tillsynsvägledning beträffande frågor om dammsäkerhet enligt 11 kap. miljöbalken. Uppgiften som central dammsäkerhetsmyndighet hanteras av två heltidsanställda på Svenska Kraftnät och förutom tillsynsvägledning prioriteras arbete med beredskapsutveckling och kunskaps- och kompetensförsörjning.

Målet med Svenska Kraftnäts arbete med tillsynsvägledning är att tillsynen ska bidra till hög dammsäkerhet. För att uppnå detta bör tillsynen bedrivas så att den prioriterar det som är viktigt ur dammsäkerhetssynpunkt, fångar upp brister utifrån ett dammsäkerhetsperspektiv, stimulerar dammägaren till ambitiöst dammsäkerhetsarbete och ger allmänheten möjlighet till insyn.

Svenska Kraftnät har gett ut en vägledande skrift "Dammsäkerhet - egenkontroll och tillsyn" som i första hand riktar sig till länsstyrelserna som är operativa tillsynsmyndigheter för dammsäkerhet. För att underlätta och bidra till en enhetlig tillsyn av dammsäkerhet i landet har Svenska Kraftnät introducerat en rutin för årlig rapportering av dammsäkerhet från dammägarna till länsstyrelserna med hjälp av en standardiserad rapporteringsblankett. Sedan 2004 har Svenska Kraftnät gjort en årlig sammanställning av dammsäkerhetsutvecklingen i Sverige baserad bl.a. på dammägarnas årsrapportering till länsstyrelserna. Sammanställningarna har bl.a. skickats till regeringen och samtliga länsstyrelser. Svenska Kraftnät har upprättat en förteckning över personer med kvalificerad teknisk kompetens inom dammsäkerhetsområdet. Förteckningen som distribuerats till bl.a. samtliga länsstyrelser är i första hand tänkt att vara till hjälp för länsstyrelserna vid val av konsultstöd i tillsynen av dammsäkerheten.

Svenska Kraftnät besöker årligen ett antal länsstyrelser för att tillsammans med personal från såväl miljö- som beredskapsavdelningarna på länsstyrelserna diskutera dammsäkerhetsarbetet. Sedan 2001 har Svenska Kraftnät dessutom i samverkan med Räddningsverket genomfört fyra seminarier för utveckling av älv- och dammsäkerhet i ett samhällsperspektiv. 2005 genomförde Svenska Kraftnät en första utbildningsomgång om myndighetsingripanden i vattenreglering för bl.a. länsstyrelser och kommuner. Utbildningen avser tekniska och juridiska konsekvenser av myndighetsingripanden i vattenreglering enligt såväl miljöbalken som lagen om skydd mot olyckor.

Bilaga 2

Sammanställning över föreskrifter och central tillsynsvägledning inom miljöbalken

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
ARBETSMILJÖVERKET Kap.13	Kap.13 fo(2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer	AFS 2000:5 om innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer	Ja. Arbetsmiljöverkets författningssamling(AFS)	Handböcker Tjänsteföreskrifter Väglednings PM Praxis och rättsfall
	49 § Fo (2000:338) om biocidprodukter	AFS 1998:6 om bekämpningsmedel		
	5 § Fo (1986:683) om asbetshaltiga friktionsbelägg	AFS 1989:9 kungörelse med förteckning över fordon till vilka det finns asbetsfria friktionsbe- lägg samt allmänna råd för tillämpning av föreskrifterna		
		* Arbetsmiljöverket har sedan 1996 arbetat målmedvetet med att minska antalet föreskrif- ter.		

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
Centralt ansvar för tvl BOVERKET Kap.3 och 4(uppsikt), (Kap. 5 och 6 (underlag)) Kap.14	Kap.14 26 § Fo (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer		Ja Boverkets författnings- Samling (BFS)	Handböcker Vägledning Informationsblad

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
<p>FISKERIVERKET</p> <p>Kap. 3, 7- 9, 11 och 13</p> <p>13 § fo (1998:900 om tillsyn enligt miljöbalken</p> <p>Övergripande ansvar för frågor som rör fiske och vattenbruk med undantag för 14 kap.</p>	<p>MB 8:3-4</p> <p>Kap.13</p> <p>1 kap 10§, 2 kap.3§, 3 kap.4 § fo (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön, 7,9,12,17 22 och 33 §§ fo (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer</p>	<p>FIFS 2004:2 Fiskeriverkets föreskrifter om genetisk modifierade vattenlevande organismer</p>	<p>Utmönstrade</p>	<p>Handledningar och andra vägledningar</p>

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
JORDBRUKSVERKET	MB 8:3-4			
Kap. 9, 12, 13, 14, 15	29, 33 37 §§ Artskyddsförordningen (1998:179)		Ja. Jordbruksverkets Författningssamling (SJVFS)	Vägledningar Rättsfall
Övergripande ansvar för frågor som rör verksamheter inom jordbruks- och träd- gårdsområdet eller som rör djurhållandeverksamhet	Kap.11 (7:22 lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet) 6 § Fo (1998:1388) om vattenverksam- het m.m.	SJVFS 1998:128 om behörighet att vara mark- avvattningssakkunnig enligt 7 kap. lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet		
	MB 12:8-10 3-6, 8-11 § § Fo (1998:915) om miljö- hänsyn i jordbruket	SJVFS 2004:62 om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring SJVFS 1999:119 om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket	2005:1 om lagring och spridning av gödsel	
	MB 13:9, 11, 14-16 och 18 1 kap.10§, 2 kap. 1, 3, 6 och 17 §§ 3 kap. 2, 4 och 6 §§ samt 4 kap. 2 § fo (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön 5 kap.1 § fo (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken	SJVFS 2003:5 om avsiktlig utsättning av gene- tiskt modifierade växter SJVFS 2003:4 om avgifter för ansökning ar om utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade växter		
	7, 9, 11,12,14,17,22, 30 och 33 fo (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer 2 kap.3§, 3 kap.4§ fo (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön samt 7, 17 och 33§§ fo (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer	SJVFS 2001:20 om innesluten användning av genetiskt modifierade växter SJVFS 1995:33 om användning av genetiskt modifierade djur		

Kap.14 (14:24)

13, 15 och 17 §§ fo (SFS 1998:947) om bekämpningsmedel

SJVFS 2005:51 om tillstånd och kunskapskrav för användning av vissa bekämpningsmedel

18 § fo (SFS 1998:947) om bekämpningsmedel

SJVFS 1999:94 om skyldighet att föra anteckningar vid användning av bekämpningsmedel som är särskilt skadliga för pollinerande insekter

25 § fo (SFS 1998:947) om bekämpningsmedel

(Fr.o.m. den 10 oktober 2006 träder fo (2006:1010) om växtskyddsmedel i kraft som ersätter fo (1998:947) om bekämpningsmedel. Bemyndiganden enligt den nya förordningen: 40, 45-48 och 50 §§)

SJVFS 2001:13 Statens jordbruksverks föreskrifter om emballage för betat utsäde

Kap.15

7 och 49 §§ Avfallsförordningen, (2001:1063)

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
KEMIKALIEINSPEKTIONEN Kap.13, 14	<p>Kap.13 1 kap.10§, 2 kap.1,3, 6 och 17 §§, 3 kap.2, 4 och 6 §§, 4 kap.2§ fo (SFS 2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön 5 kap.1 § fo (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken</p> <p>Kap.14 6-8 och 21 §§ fo (SFS 1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer</p> <p>2-3, 5-9, 2-13, 21-22 och 24-25 §§ fo (SFS 1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer</p> <p>2-3, 5, 10, 12 och 27 §§ fo (SFS 1998:947) om bekämpningsmedel 4, 7, 11, 14 och 21 §§ fo</p> <p>(SFS 1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter,</p>	<p>KIFS 2005:7 om klassificering och märkning av kemiska produkter</p> <p>KIFS 2005:5 med EG-harmoniserad bindande klassificering och märkning (Klassificeringslistan)</p> <p>KIFS 1998:8 om kemiska produkter och biotekniska organismer, omtryckt i KIFS 2004:4</p>	<p>Upphävt samtliga gällande allmänna råd som tillkommit under åren 1987-2001.</p>	<p>Regelboken Råd & Tips Information från KemI PM KemI Faktablad Webbsidor för tillsyn</p>

5 kap.1 § fo (SFS 1998:940) om avgifter
för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

3, 5, 9, 11, 24, 26, 34-37, 39-40 och 43
§§ fo (SFS 2000:338) om biocidproduk-
ter

2,3,5,10, 27 §§ fo (SFS1998:947) om
bekämpningsmedel

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
LIVSMEDELSVERKET Kap.13, 14	<p>EG-förordningar reglerar genetiskt modifierade organismer (GMO) i livsmedel och foder. Det är förordning (EG) nr 1829/2003 (EG) nr 641/2004 och (EG) nr 1830/2003</p> <p>Kap.13 kan vara tillämplig om ett förhållande inte regleras i EG-förordningarna om GMO eller i kompletterande livsmedelstiftning.</p> <p>Kap.14 26 § Fo (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer</p>	LIVSFS 2003:2 (H 23) om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel	Utmönstrade	Vägledningar som liknar AR

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
LÄKEMEDELSVERKET Kap.13, 14	<p>Kap.13</p> <p>1 kap.10§, 2 kap.3,6,17 §§ samt 4 kap.2§ fo (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön</p> <p>MB 14:16</p> <p>22 §, Fo (2002:187) om ämnen som bryter ned ozonskiktet</p> <p>Kap.14</p> <p>2-3, 4-8 och 10-11 §§ fo (1993:1283) om kosmetiska och hygieniska produkter</p> <p>6 kap.5 § fo (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken</p> <p>2 § fo (1977:994) om försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel m.m.</p> <p>Kap.15</p> <p>7 § Avfallsförordningen, SFS 2001:1063</p>	<p>LVFS 2004:10 föreskrifter och allmänna råd om avsiktlig utsättning vid klinisk prövning av läkemedel som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer</p> <p>LVFS 1993:2 om förbud och begränsningar för vissa ämnen att ingå i kosmetiska eller hygieniska produkter - Ändrad och omtryckt 2003:5 därefter senast ändrad genom 2006:5</p> <p>LVFS 2004:12 om kontroll av kosmetiska och hygieniska produkter</p> <p>LVFS 1997:4 LV:s föreskrifter om analysmetoder för kontroll av sammansättning av kosmetiska och hygieniska produkter</p> <p>LVFS 1999:11 LV:s föreskrifter om avgifter för kontrollen av kosmetiska och hygieniska produkter</p>	<p>Ja.</p> <p>Läkemedelsverkets Författningssamling (LVFS)</p>	<p>Webbsida för tillsyn</p>

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
Centralt ansvar för tvl				
NATURVÅRDSVERKET				
Kap. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 10, 11, 12, 14, 15,			Ja. Naturvårdsverkets författningssamling(NFS)	Handböcker Branschfaktblad Tema/infofaktblad Vägledningar Nyhetsbrevet Tillsynsnytt Webbsidor för tillsyn
Frågor som inte ankommer på någon annan central tvl-myndighet			Kap. 2 NFS 2005:15 buller från skjutbanor (till 2 kap. och 26 kap. 19 § miljöbalken) Meddelande buller från finkalibriga vapen - beräkningsmodell	
			NFS 2004:16 buller från motorsportbanor, halkövningsbanor och banor för provning av motordrivna fordon (till 2 kap. och 26 kap. 19 § miljöbalken)	Administrera branschexperter Löpande stöd/service Juristjour
			NFS 2004:15 buller från byggplatser (till 2 kap. och 26 kap. 19 § miljöbalken)	
			NFS 2003:19 ändring av allmänna råd (NFS 2003:1 5) till 2 kap. 3 § miljöbalken om metoder för yrkesmässig lagring, rötning och kompostering av avfall	
			NFS 2003:18 tillståndsprövning av hamnar [till 2, 6, 19, 21 och 22 kap. miljöbalken]	
			NFS 2003:15 metoder för yrkesmässig lagring, rötning och kompostering av avfall	

		Kap.3 NFS 2005:17 påtaglig skada (till 3 kap. 6 § 2 stycket miljöbalken)
Kap.5 13 § fo (2001:527) om miljö kvalitets- normer för utomhusluft	Kap.5 NFS 2006:3 kontroll av miljö kvalitetsnormer för utomhusluft	Kap.5 NFS 2006:5 miljö kvalitetsnormer för utomhusluft
4, 6, 10 §§ fo (2001:554) om miljö kvali- tetsnormer för fisk och musselvatten	NFS 2002:26 Förteckning över fiskvatten som ska skyddas enligt förordningen (2001:554)	
	NFS 2005:11 mätmetoder och redovisning av mätresultat m.m. avseende fiskevatten	
3 kap.4 §, 4 kap.8 §,5kap.7 § 6 kap.10 §, 7 kap.2 §, 9 kap.3 § fo (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vatten- miljön	NFS 2006:1 kartläggning och analys av ytvatten	
Kap.6 14 § fo (1998:905) om miljökonse- kvensbeskrivningar		
Kap.7	Kap.7 NFS 2004:8 förteckning över naturområden som avses i 7 kap. 27 § miljöbalken	Kap.7 NFS 2003:17 natura 2000 till 7 kap. miljöbalken samt till förord- ningen (1998:1252) om områ- desskydd m.m.
		NFS 2003:16 Vattenskyddsom- råden (till 7 kap. 21, 22 och 25 §§ miljöbalken)

NFS 2003:8 om natur- och kulturresevat enligt 7 kap. miljöbalken och förordningen (1998:1252) om områdesskydd

4 § Nationalparksförordning (1987:938),
MB 7 kap. 3,30 §§

Föreskrifter om landets olika nationalparker:
SNFS 1982:2, SNFS 1983:2, SNFS 1984:6,
SNFS 1986:3, SNFS 1987:6--1987:21, SNFS
1991:7, SNFS 1991:8, SNFS 1993:4, SNFS
1995:4, SNFS 1996:13, SNFS 1998:6, NFS
2001:10, NFS 2002:21

MB 8:1-2

1 d, 1 f, 14 a, 16, 18, 23 a §§ Artskydds-
förordningen (1998:179)

Kap.8
NFS 1999:7 artskydd

Kap.9

8, 23, 31, 47 §§ Fo (1998:899) om
miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Kap. 9
NFS 2002:26 utsläpp till luft av svaveldioxid,
kväveoxider och stoft från förbränningsanlägg-
ningar med en installerad tillförd effekt på 50
MW eller mer

Kap.9

NFS 2000:14 tidpunkt för anmä-
lan av anmälningspliktig verk-
samhet

NFS 2002:2 skrotbilsverksamhet - innehåller
allmänna råd

NFS 2000:13 Miljörapport för
tillståndspliktiga miljöfarliga
verksamheter

NFS 2001:11 Begränsning av flyktiga organiska
föreningar förorsakade av användning av orga-
niska lösningsmedel i vissa verksamheter och
anläggningar

NFS 2001:7 träskyddsbehandling genom dopp-
ning mot mögel- och blånadsangrepp

NFS 2001:6 träskyddsbehandling genom tryck-
eller vakuumimpregnering

NFS 2000:14 tidpunkt för anmälan av anmäl-
ningspliktig verksamhet - innehåller allmänna råd

NFS 2000:13 Miljörapport för tillståndspliktiga
miljöfarliga verksamheter – innehåller allmänna
råd

NFS 1996:11 skydd för grundvatten mot förore-
ning med vissa ämnen

NFS 1996:6 strandbadvatten

NFS 1995:7 utsläpp av industriellt avloppsvatten
som innehåller vissa ämnen

NFS 1994:7 rening av avloppsvatten från tätbe-
byggelse

NFS 1994:2 skydd för miljön, särskilt marken,
när avloppsslam används i jordbruket

NFS 1993:11 högsta tillåtna halt i luft av sot;
svävande partiklar

NFS 1991:4 kontroll av utsläpp av kväveoxider
och svaveloxider till luft från förbränning i fasta
anordningar

NFS 1990:14 kontroll av utsläpp till vatten- och
markrecipient från anläggningar för behandling
av avloppsvatten från tätbebyggelse

NFS 1990:11 Kontroll av vatten vid ackrediterade laboratorier m.m.

Kap.12

8 § Fo (1998:904) om täkter och anmälan för samråd

Kap.12

NFS 1984:10 uppgiftsskyldighet vid täkt och stenkrossrörelse

Kap.12

NFS 2001:15 anmälan för samråd enligt 12 kap 6 § MB

NFS 2003:2 prövning av täkter enligt 12 kap. miljöbalken samt enligt förordning (1998:904) om täkter och anmälan för samråd

Kap.14

26 § Fo (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer

Kap.14

NFS 2001:18 Kalkning av sjöar och vattendrag - innehåller allmänna råd

NFS 2003:24 skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor

NFS 1996:14 begränsning av utsläpp av flyktiga organiska ämnen vid hantering av bensin vid depåer

NFS 1993:7 hantering av brandsläckningsanordningar med halon m.m.

NFS 1991:1 återföringssystem för bensingaser vid tankställen för motorfordon

14 f, 19 §§ Fo (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter

NFS 2006:4 undantag från förbudet att använda bly i ammunition

21 § Fo (1998:947) om bekämpningsmedel	NFS 1997:2 spridning av kemiska bekämpningsmedel	NFS 2000:7 tillståndsprövning enligt 14 § SNFS 1997:2 vid användning av kemiska bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde
8, 10 §§ Fo (1998:946) om svavelhaltigt bränsle		
14, 16 och 25 §§ fo (1997:645) om batterier		
15, 17,18,19 och 20 §§ fo (2002:187) om ämnen som bryter ned ozonskiktet	NFS 2003:5 avsteg från 12 § förordningen (2002:187)	
2 § fo (1995:555) om HFC	NFS 1992:16 kyl- och värmepumpanläggningar innehållande CFC, HCFC och HFC - "köldmediekungörelsen"	
Kap.15 7,10,11a,12,19,24,25,31,35,37, 41,47,49 §§ Avfallsförordning(2001:1063)	Kap.15 NFS 2006:6 innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning NFS 2005:10 yrkesmässig förbehandling av avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter NFS 2005:3 transport av avfall NFS 2004:4 hantering av brännbart avfall och organiskt avfall - innehåller allmänna råd	Kap.15 NFS 2004:14 farligt avfall till avfallsförordningen (2001:1063)

11,14 §§ Fo (2002:1060) om avfallsförbränning	NFS 2002:28 avfallsförbränning	
10 § Fo (1995:701) om gränsöverskridande transporter av avfall		
3,6,11,16 §§ Fo (1993:1268) om spillolja		
12,14 §§ Fo (1998:122) om bortskaffande av PCB m.m.		
5 § Fo (1994:1236) om producentansvar för däck		
30 § Fo om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter (2005:209)		
13,15,17,25,29,30 §§ Fo (2001:512) om deponering av avfall	NFS 2004:10 deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall	NFS 2002:17 deponering av avfall
		NFS 2004:5 Till 3-33 §§ förordningen (2001:512) om deponering av avfall
		NFS 2004:4 hantering av brännbart avfall och organiskt avfall
	NFS 1996:15 Uppföljning av angiven insamlingsnivå m.m. för returpapper	

Kap.26 8 § Fo (1998:901) om verksamhetsut- övarens egenkontroll	Kap.26 NFS 2000:15 genomförande av mätningar och provtagningar i vissa verksamheter - innehåller allmänna råd	Kap.26 NFS 2001:2 egenkontroll NFS 2003:3 ändring av allmän- na råd (NFS 2000:15) om ge- nomförande av mätningar och provtagningar i vissa verksam- heter NFS 2001:3 tillsyn
Kap.30 5 § Fo (1998:950) om miljöstraffsavgif- ter	Kap.30 NFS 2002:16 betalning av miljöstraffsavgif- ter Förteckning över Naturvårdsverkets föreskrifter: http://www.naturvardsverket.se //dokument/lagar/foeskri/snfs.htm	Kap.30 NFS 2000:10 miljöstraffsavgif- ter Tillkommer en del äldre allmän- na råd och riktlinjer Förteckning över Naturvårdsver- kets Allmänna råd <a href="http://www.naturvards-
verket.se/dokument/lagar/-
allmrad/allmrad.htm">http://www.naturvards- verket.se/dokument/lagar/- allmrad/allmrad.htm

Myndighet	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
Centralt ansvar för tvl				
RÄDDNINGSVERKET				Vägledning Tolkningsfrågor (på webbplatsen)
Kap.9, 14 Sevesolag och förordning	9 kap.6 § MB 5, 6 §§ fo (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt bilaga farliga ämnen 26 kap.MB 13 § fo (1998:900) om tillsyn enligt MB. Räddningsverket TVL i frågor om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap.6 § MB i de fall frågorna regleras genom lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen) med tillhörande förordning (1999:382) 14 kap. MB Fo (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer 13 § fo (1998:900) om tillsyn enligt MB. Räddningsverket TVL angående frågor om produkter och varor med brandfarliga, oxiderande och explosiva egenskaper	Föreskrifter (SRVFS 2005:2) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor Kemikalieinspektionens föreskrifter (1998:8) om kemiska produkter och biotekniska organismer (samt ändringar) Kemikalieinspektionens föreskrifter (2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter Kemikalieinspektionens föreskrifter (2005:5) med EG-harmoniserad bindande klassificering och märkning (klassificeringslistan)		

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
RIKSANTIKVARIE- ÄMBETET	-		Ja. Statens kulturråds författ- ningssamling (KRFS)	Handbok för bildande, förvaltning och utveckling av kulturreservat (webben)
Kap.7			Kap.7 – Kulturreservat Gemen- samma allmänna råd med Naturvårdsverket för naturreser- vat och kulturreservat	

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
SKOGSSTYRELSEN			Ja. Skogsstyrelsens författningssamling (SKSFS)	Handböcker Cirkulär: Samråd enligt miljöbalken, Användning av GPS för bl.a. biotopskydd, Riktlinjer för arbete med Natura 2000-områden, Riktlinjer för arbete med biotopskyddsområden
Kap.7, 12, 13	MB 7:30 22 § Fo (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (ordningsföreskrifter i biotopskyddsområden)		SKSFS 2000:1 Skogsstyrelsens allmänna råd till 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) och 6 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Senast ändrad genom SKSFS 2005:2	
	Kap.11 6 § Fo (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.	SKSFS 2000:2 om behörighet att vara markavvattningsakkunnig		
	MB 12:6 7,8 §§ Fo (1998:904) om täkter och anmälan för samråd			
	Kap.13 1 kap.10§, 2 kap.3 och 17 §§ , 3 kap 2 § fo (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön	SKSFS 1996:1 Skogsstyrelsens föreskrifter om avsiktlig utsättning och utsläppande på marknaden av genetiskt modifierade skogsträd. Senast ändrad genom SKSFS 1998:3		

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
SOCIALSTYRELSEN			Ja. Socialstyrelsens författnings- samling (SOSFS)	Handböcker Kunskapssammanställningar Miljöhälsorapporten Meddelandeblad Vägledande information E-postnytt
Kap. 9, 14, 15	Kap.14 13 och 15 §§ Fo (1998:947) om be- kämpningsmedel 48 och 49 §§ Fo (2000:338) om biocid- produkter	SOSFS 2005:5 om tillstånd för användning av vissa bekämpningsmedel		
	Kap.15 7 och 49 §§ Avfallsförordningen (2001:1063)	SOSFS 2005:26 föreskrifter och allmänna råd om hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården		
	Kap.26 8 § Fo (1998:901) om verksam- hetsutövarens egenkontroll		2006:4 om yrkesmässig hygie- nisk verksamhet 2005:15 om temperatur inomhus 2005:7 om höga ljudnivåer 2005:6 om buller inomhus 2004:7 om bassängbad 2004:6 ändring i allmänna råden (1999:22) om tillsyn enligt miljö- balken - radon i inomhusluft	

2003:17 om försiktighetsmått för dricksvatten, senast ändrad 2005:20

2001:8 om försiktighetsmått vid hantering och märkning av sådant biologiskt avfall som kan medföra olägenhet för människors hälsa enligt miljöbalken
1999:25 om tillsyn enligt miljöbalken - ventilation

1999:21 om tillsyn enligt miljöbalken - fukt och mikroorganismer

1996:33 Städning i skolor, förskolor, fritidshem och fritidsgårdar (T/NT)

1989:45 om bedömning av hälsorisker från vissa golvmaterial (Byrå FAP 3)

1989:39 om desinfektion av avloppsvatten från sjukhus, laboratorier m.fl. (Byrå FAP 3)

1986:4 om handläggning av asbestfrågor i byggnader

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
STATENS STRÅLSKYDDSINSTITUT Kap. 9 MB	Kap.9:6	<p>I SSI:s författningssamling (SSI FS) finns ett antal föreskrifter som på olika sätt reglerar miljö- och hälsoskyddsfrågor från strålskyddssynpunkt. Dessa är meddelade med stöd av strålskyddslagen/förordningen.</p> <p>Föreskrifter (SSI FS 2006:1) om införsel och utförsel samt rapportering av radioaktiva ämnen</p> <p>Föreskrifter (SSI FS 2002:4) om planering inför och under avveckling av kärntekniska anläggningar</p> <p>Föreskrifter (SSI FS 2001:1) om hantering av radioaktivt avfall och kärnavfall vid kärntekniska anläggningar</p> <p>Föreskrifter (SSI FS 2000:12) om skydd av människors hälsa och miljön vid utsläpp av radioaktiva ämnen från vissa kärntekniska anläggningar</p> <p>Föreskrifter (SSI FS 1998:4) om dosgränser vid verksamhet med joniserande strålning</p> <p>Föreskrifter (SSI FS 1998:1) om skydd av människors hälsa och miljön vid slutligt omhändertagande av använt kärnbränsle och kärnavfall</p> <p>Föreskrifter (SSI FS 1996:3) om externa personer i verksamhet med joniserande strålning</p>	<p>SSI FS 2002:3 Allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält.</p> <p>SSI FS 2005:5 Allmänna råd om tillämpning av föreskrifterna (SSI FS 1998:1) om skydd av människors hälsa och miljön vid slutligt omhändertagande av använt kärnbränsle och kärnavfall</p>	Nej

Föreskrifter (SSI FS 1996:2) om utförsel av gods och olja från zonindelade områden vid kärntekniska anläggningar

Föreskrifter (SSI FS 1995:4) om kontroll vid in- och utförsel av radioaktivt avfall

Föreskrifter (SSI FS 1994:3) om rökdetektorer som innehåller radioaktivt ämne

Föreskrifter (SSI FS 1992:4) om brandvarnare som innehåller strålkälla med radioaktivt ämne

Föreskrifter (SSI FS 1983:7) om icke kärnenergianknutet radioaktivt avfall

TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
Kartläggning av tillsynsvägledningsarbetet

Myndighet Centralt ansvar för tvl	Bemyndigande	Föreskrifter	Allmänna råd	Annan vägledning
SVENSKA KRAFTNÅT	-			Vägledningen "Dammsäkerhet, egenkontroll och tillsyn"
Kap.11, dammsäkerhet				Material för årsrapportering (rapporteringsblankett och instruktioner)
				Förteckning över kvalificerad dammsäkerhetskompetens

Hur tillsynsvägledningen förs ut

Den centrala tillsynsvägledningen förs ut till de operativa tillsynsmyndigheterna i huvudsak via fem olika slags ingångar:

- Grupp 1. Central myndighet – via Länsstyrelser – till Kommuner
- Grupp 2. Central myndighet – till Länsstyrelser
- Grupp 3. Central myndighet – till både Länsstyrelser och kommuner
- Grupp 4. Central myndighet – till Kommuner
- Grupp 5. Central myndighet – Den egna tillsynsorganisationen

Den främsta kanalen som används för information och tillsynsvägledning är respektive myndighets webbplats. Andra vanligt förekommande kanaler är årliga träffar, nätverk samt telefonkontakter och e-post.

Tabell. Ingångar och kanaler för den centrala tillsynsvägledningen

Ingångar			Kanaler
Grupp 1. Central myndighet – via Länsstyrelser – till Kommuner			
Jordbruksverket -	Länsstyrelserna - Lantbruk/miljöskydd	Kommunerna	Webbplatsen, möten med länsstyrelserna 2 ggr/år, telefonkontakter
Naturvårdsverket -	Länsstyrelserna - Miljöskydd Naturvård	Kommunerna	Princip att använda webbplatsen och det personliga mötet Branschexperter Muntligt genom telefonservice, seminarier, kurser, konferenser Samordning i huvudsak genom olika nätverk
Räddningsverket -	Länsstyrelserna - Sevesohandläggare	Kommunerna	Webbplatsen, kompetensutveckling (utbildning), direktstöd via e-post

Grupp 2. Central myndighet – till Länsstyrelser

Fiskeriverket -	Länsstyrelserna Fiskerikonsulenter	Webbplatsen, årliga länsstyrelsekonferenser, fortlöpande muntliga och skriftliga kontakter i det dagliga arbetet
Riksantikvarieämbetet -	Länsstyrelserna Kulturresevatshandläggare	Webbplatsen, nätverk
Svenska Kraftnät -	Länsstyrelserna Miljöskydd/Naturvård/Beredskap (dammsäkerhet)	Webbplatsen, årliga seminarier, besök på länsstyrelserna, kompetensutveckling (utbildning), telefon- och e-postkontakter

Grupp 3. Central myndighet – till både Länsstyrelser och kommuner

Boverket -	Kommunerna, Länsstyrelserna Planeringsansvariga	Webbplatsen, PBL-dagar, nyhetsbrev, via e-post
Kemikalieinspektionen -	Kommunerna, Länsstyrelserna Miljöskydd, (gifttillstånd)	Webbplatsen med särskild ingång för inspektörer, årlig länsstyrelsekonferens (gifttillstånden), utbildning 5 p i kemikalietillsyn, seminarier och utbildningsdagar, regionala och nationella projekt, medföljare vid kommunala inspektioner, telefon- och e-post kontakter
Socialstyrelsen -	Kommunerna, även Länsstyrelser Hälsoskyddshandläggare	Webbplatsen Kommunträffar, länsstyrelseträffar, miljömedicinska möten, seminarier och kurser nationella tillsynsprojekt e-post nytt och telefonkontakter

Grupp 4. Central myndighet – till Kommuner

Jordbruksverket - (Retursystemet)	Kommunerna	Webbplatsen
Livsmedelsverket -	Miljöskydd	
	Kommunerna	Webbplats med egen ingång för inspektörer
	Livsmedelshandläggare	e-post kontakter
Läkemedelsverket -	Kommunerna	Webbplatsen,
	Miljö- och hälsoskyddsinspektörer	stöd vid kommunala och regionala projekt
		föreläsningar, seminarier, telefon – och e-postkontakter, brevutskick

Grupp 5. Central myndighet – till den egna tillsynsorganisationen

Arbetsmiljöverket -	Arbetsmiljöinspektionen	Webbplatsen, tillsynsutbildning (TUB) 4-5 veckor, möten, konferenser
Skogsstyrelsen -	Egna tillsynsorganisationen	Webbplatsen, årliga konferenser telefonkontakter eller besök

- Är myndigheterna nöjda med den här strukturen på tillsynsvägledningsarbetet när det gäller ingångar och kanaler?
- Är de centrala myndigheternas olika val av ingång ändamålsenliga?
- Behöver länsstyrelsernas roll som tillsynsvägledande myndighet stärkas? Ska t.ex. ingången ske via länsstyren i högre grad?
- Vilka kanaler är effektiva för att nå ut med tillsynsvägledningen/ effektiva för att få återkoppling från de operativa tillsynsmyndigheterna? Varför?

